

Sygn. akt I CSK 204/21

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z powództwa M. B. i S. B.

przeciwko P. P.

o zaniechanie naruszeń i zadośćuczynienie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 czerwca 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 4 lipca 2019 r., sygn. akt IV Ca [...],

1. odrzuca skargę kasacyjną;

2. zasądza od P. P. na rzecz M. B. i S. B. kwoty po 900 (dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Pozwany wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 4 lipca 2019 r., zaskarżając ten wyrok w całości i wnosząc o jego uchylenie, jak również uchylenie poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi. W piśmie stanowiącym uzupełnienie braków formalnych skargi kasacyjnej skarżący wyjaśnił, że sprawa ma charakter niemajątkowy, zaś jako podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał jej oczywistą zasadność.

W odpowiedzi na skargę powodowie wniesli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje trafne stanowisko, że sprawa o zakazanie immisji jest sprawą o prawa majątkowe. Podstawą prawną takiego powództwa stanowi art. 222 § 2 k.c. w zw. z art. 144 k.c., kreujący roszczenie prawnorzeczowe po stronie właściciela nieruchomości w stosunku do właściciela nieruchomości sąsiedniej. Jest to więc typowy instrument ochrony prawa majątkowego w postaci własności nieruchomości przed jego naruszeniami przybierającymi inną postać niż pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą, w tym przez immisje. Ponadto, roszczenie to nie zmierza do jakiegokolwiek regulacji stosunków niemajątkowym, lecz do bezpośredniej ingerencji w sposób korzystania z prawa własności przez właściciela nieruchomości sąsiedniej, będącej źródłem immisji. Jedynie pośrednim skutkiem orzeczenia uwzględniającego to roszczenie może być ochrona wartości niemajątkowych, w tym dóbr osobistych właściciela i innych osób korzystających z nieruchomości sąsiedniej (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 listopada 2018 r., II CZ 64/18, zob. też postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 grudnia 2002 r., V CZ 162/02; z 22 listopada 2013 r., III CZ 55/13; z 6 listopada 2014 r., II CZ 64/14; z 9 września 2020 r., IV CZ 42/20; z 14 stycznia 2021 r., IV CZ 80/20). Zatem roszczenie negatoryjne, bez względu na to czy odnosi się do immisji materialnych, czy niematerialnych, ma zawsze charakter majątkowy (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 września 2018 r., II CZ 37/18). Odmienne, nietrafne stanowisko wiązało niemajątkowy charakter roszczenia negatoryjnego o zakazanie immisji z oddziaływaniem rozstrzygnięcia na sferę praw niemajątkowych (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 kwietnia 2002 r., IV CZ 29/02; z 27 marca 2008 r., II CZ 4/08 i z 8 listopada 2012 r., IV CSK 400/12).

Powodowie dochodzili dwóch roszczeń, tj. zakazania pozwanemu immisji oraz zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych. Oba z tych roszczeń mają charakter majątkowy. W takiej sytuacji skarga powinna zawierać

również oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 398⁴ § 3 k.p.c.). W konsekwencji skarżący błędnie, mimo wezwania do usunięcia tego braku, nie wskazał wartości przedmiotu zaskarżenia. Nieusunięcie przez pozwanego w sposób prawidłowy tego braku formalnego skargi musi skutkować jej odrzuceniem. Na marginesie Sąd Najwyższy wskazuje jeszcze, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych (art. 398² § 1 k.p.c.). Natomiast wartość przedmiotu zaskarżenia na etapie postępowania przed sądem II instancji została przez pozwanego określona we wniesionej apelacji na kwotę 20 000 zł.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną a zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.) obciążył pozwanego kosztami postępowania kasacyjnego.